

VII SIMPOSI INTERNACIONAL D'ARTS ESCÈNIQUES

Dels gèneres de l'humor a l'humor del gènere

Universitat d'Alacant

30 i 31 d'octubre de 2025

Crida a la participació

Temàtica

L'humor en totes les seues complexes manifestacions ha tingut una importància cabdal en la història cultural de tots els temps. Estintolat sobre l'emoció i l'intel·lecte, l'humor que deriva en la comicitat i la rialla ha contribuït ha enfortir els lligams d'una comunitat, a alleujar-ne les tensions que s'hi viuen, tant com a remarcar diferències i afavorir repudis. Així doncs, de la reafirmació còmplice a la ridiculització excoent, passant per l'esbarjo més banal, els diversos tons, modalitats i gèneres humorístics han estat eines molt rendibles per a expressar valors i creences, per això els mecanismes de l'humorisme còmic han estat, des d'antic, ponderats com a recurs persuasiu (Horaci) i criticats com a instància degradadora (Plató, Conti).

"Tota història del riure és ridícula", deia Yves Hersant. I amb tot, les reflexions sobre l'humor i la comicitat han estat presents en els pensaments filosòfics des de Demòcrit, en les poètiques dels creadors i creadores de tots els segles (plàstics, literaris, escènics, musicals...) i fins en les recerques científiques mèdiques (Gelotologia). Una ubiqüitat, aquesta, que ha convertit en canòniques les aportacions modernes de Bergson, Freud o Bakhtin, complementades, repeses i matisades per veus més actuals com les de Victor Turner, Gilles Lipovetsky, Mary Douglas o Slavoj Žižek. Tots ells ens han ajudat a mostrar angles ben diversos d'un fenomen polièdric que sembla mantenir constants invariables a l'hora que muden els usos, les consideracions i els significats que es creen al seu entorn. Així, si Bergson va descriure els ressorts que poden generar la rialla, Mary Douglas va esgrimir que l'humor serveix per a qüestionar les normes de la societat en què es produeix, i Žižek ha vindicat l'humor com una eina inestimable per a escrutar la confluència entre el tangible i el simbòlic.

El **VII Simposi Internacional d'Arts Escèniques** es proposa explorar els mecanismes humorístics que contribueixen a qüestionar les discriminacions produïdes per raó de gènere, entés aquest concepte en tota la seua amplitud, al temps que analitzarà els diversos gèneres humorístics que es presenten des d'una perspectiva de dona i/o des de perspectives que no coincideixen amb l'heteronormativitat tradicionalment establerta. Així mateix, es consideraran també aquells estudis que analitzen les estratègies humorístiques que ratifiquen determinats valors discriminadors.

Aquesta nova edició del Seminari Internacional d'Arts Escèniques admetrà propostes d'estudi que es realitzen des d'una perspectiva comparada i, especialment, aquelles que incidesquen en el context teatral ibèric i/o comparat. Les investigacions podran estar referides a un marc cronològic ampli, que abraçarà des de l'inici de la dictadura franquista fins a l'actualitat, un període de la ~~nostra~~ història recent en què l'humor ha format part indissociable de la ~~nostra~~ idiosincràsia de la societat contemporània.

Els eixos de treball, en els quals s'hi prioritzarà la perspectiva comparatista, seran els següents:

- a) **El nou teatre polític a través de l'humor i del gènere:** s'hi analitzaran textos i posades en escena que aborden problemàtiques derivades de les diferències de gènere, en què, mitjançant l'humor, es qüestionen els drets sobre el propi cos, sobre l'individu, drets sexuals, reproductius o qüestions vinculades a la violència de gènere, entre d'altres. Aquest eix d'anàlisi és vincula a les activitats derivades del projecte "El nuevo teatro político en las escenas catalana, valenciana y balear (2000-2023): memoria, realidad y género", PID2023-146807NB-I00, finançat per MICIU/AEI/10.13039/501100011033 i per FEDER/UE.
- b) **Gèneres de l'humor:** s'hi analitzaran les característiques específiques relacionades amb la perspectiva de gènere dels diversos gèneres dramàtics que aborden les temàtiques esmentades en el punt anterior: la comèdia, la sàtira, la farsa, el vodevil, l'humor en el teatre-circ o la paròdia entre d'altres.
- c) **Les actrius i l'humor:** el paper de la dona sobre les taules d'un escenari ha sigut, en molts casos, el reflex del rol de dependència i marginació de la vida pública a què tradicionalment ha estat sotmesa. D'altra banda, la presència d'intèrprets femenines mai no ha deixat de generar discursos diferencials i potencialment emancipadors sobre la condició de la dona ja siga a través de l'encarnació de "personatges masculins", determinades formes d'exhibició del propi cos o la projecció pública fora d'escena. El filtre humorístic i l'ús premeditat d'estratègies còmiques ha servit per activar i desactivar prejudicis en tots els sentits. En aquest sentit s'hi reivindicarà i s'hi abordarà l'estudi de còmiques rellevants del nostre panorama teatral amb l'objectiu de patrimonialitzar la figura de la còmica en llengua catalana.

Enviament de propostes

Les propostes s'enviaran de forma conjunta a aquestes dues adreces: biel@ua.es i isabel.marcillas@ua.es. La data màxima per a la recepció de propostes serà el **31 de maig**.

Altres qüestions a tindre en compte:

1. La proposta haurà de fer constar:
 - a. Nom complet i filiació acadèmica de l'investigador/a.
 - b. Breu resum del tema a desenvolupar: entre 200 i 300 paraules.
 - c. Breu nota curricular (cinc línies) de l'investigador/a.
2. La llengua de treball serà preferentment el català, tot i que també s'acceptaran propostes en castellà, gallec, francès i anglès.
3. **15 de juny:** comunicació de l'acceptació de les propostes.
4. **15 de juliol:** programa provisional.
5. **30 de juliol:** programa definitiu.
6. Durada de les comunicacions: 20 minuts.

Comité organitzador

Isabel Marcillas-Piquer i Gabriel Sansano (Drs.) (Universitat d'Alacant)
Enric Ciurans (Universitat de Barcelona)
María Isabel Corbí (Universitat d'Alacant)
Francesc Foguet (Universitat Autònoma de Barcelona)
Richard Huddleson (Maynooth University)
Eszter Katona (Zegedi Tudományegyetem)
Anika Lenke Kovacs (Universitat de les Illes Balears)
Ramon Xavier Rosselló (Universitat de València)
Núria Santamaria (Universitat Autònoma de Barcelona)
Yasmina Yousfi (Universitat d'Alacant)

Comité Científic

Antonia Amo (Université d'Avignon)
Beatriz Aracil (Universitat d'Alacant)
Fabienne Crastes (Université de Corse Pasquale Paoli)
Jorge Dubatti (Universidad de Buenos Aires)
David Eudave (Universidad de Guanajuato)
Laurent Gallardo (Université Grenoble Alpes)
Enric Gallén (Historiador i investigador teatral)
John London (Queen Mary, University of London)
Leonardo Mancini (Università di Torino)
Francesc Massip (Universitat Rovira I Virgili)
Veronica Orazi (Università di Torino)
Guadalupe Soria (Universidad Carlos III)

Més informació sobre el Simposi Internacional d'Arts Escèniques a: <https://web.ua.es/va/mif/grup-memoria-identitat-i-ficcions.html>

Altres informacions sobre el grup a:

Hi col·laboren

